

Onderwerp Van klimaatadaptieve richtlijnen naar omgevingsplan

Steller M. Schuit

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050-3678423

Bijlage(n)

Ons kenmerk

Datum 20-5-2021

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

De gemeente Groningen is in 2050 klimaatadaptief. Deze ambitie staat centraal in de Uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Groningen, door uw raad vastgesteld op 27 mei 2020. Stap voor stap maken wij onze gemeente de komende drie decennia klaar voor het veranderende klimaat. Bij de bespreking van de uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Groningen hebben we toegezegd u te informeren over de vertaling van richtlijnen opgenomen in de agenda naar formelere regels in het kader van de nieuwe Omgevingswet (het omgevingsplan). Hierbij informeren we u over de stand van zaken daarvan.

Hitte, wateroverlast of problemen met droogte zijn de opgaven die we met het Uitvoeringsprogramma tegengaan, voorkomen of terugbrengen. Het nieuwe groenplan, Vitamine G, geeft verder richting aan het klimaatadaptief en groen ontwerpen van de buitenruimte. In de Leidraad Openbare Ruimte werken we deze richtlijnen verder uit. Maar ook in de nieuwe mobiliteitsvisie, de plannen voor de Suikerzijde en de Stadshavens en het programma van eisen voor de herinrichting van de Grote Markt is het klimaat integraal onderdeel van onze visie. In januari 2021 presenteerden we de ontwerpmanifestatie “Act and Adapt” bij de internationale klimaatweek waarin we vijf stedelijke gebieden onderzoeken op hun klimaatbestendigheid. En we starten in 2021 met het versteende Damsterplein. Het klimaat wordt steeds beter geïntegreerd in onze eigen stedenbouwkundige ontwerpen en dat vragen we ook aan initiatiefnemers en ontwikkelaars. Zo werken we gestaag in de volle breedte aan een klimaatadaptieve stad.

De volgende stap in de uitvoeringsagenda is de uitwerking van klimaatadaptieve richtlijnen in het Omgevingsplan. Hierin vertalen wij onze richtlijnen naar bindende regels. Daarmee scheppen we duidelijke kaders in de uitvoering voor ontwerpers, projectmanagers en vergunningverleners. Ook maken we kwantitatieve eisen voor thema's die tot dusver vooral kwalitatief werden beschouwd. Groen- en klimaatmaatregelen zijn een belangrijk uitgangspunt voor ruimtelijke ontwikkeling. De maatschappelijke meerwaarde van groen is evident. Het draagt bij aan gezondheid, verhoogt de waarde van vastgoed, draagt bij aan sociale doelstellingen en is goed voor de biodiversiteit. Deze maatschappelijke baten zien we ook terug bij de bestrijding van hitte in de openbare ruimte. Een hete plek in de brandende zon vermijden we liever. Onze

stresstesten koppelen hitte aan gezondheidsaspecten. Het aanpakken van hitte door het creëren van schaduw en koele plekken (bij voorkeur met groene maatregelen) vraagt om kwantitatieve normen.

Door de juridische verankering van deze richtlijnen in het Omgevingsplan kunnen we afdwingen dat de richtlijnen ook worden nageleefd en gerealiseerd. Zo worden de thema's water, groen en klimaat aan de voorkant meegenomen in ruimtelijke ontwikkelingen.

Wij maken in het Omgevingsplan onderscheid tussen twee deelthema's:

- water(overlast) en droogte;
- hitte (stress) en vergroening.

Water(overlast) en droogte

De gemeente Groningen kent al een juridische verankering van water gerelateerde zaken in de Hemelwaterverordening. Deze verordening uit 2012 dekt op dit moment niet de gehele gemeente en is enigszins verouderd. In het Groninger Water- en Rioleringsplan (GWRP), dat u raad in november 2019 heeft vastgesteld, en de Uitvoeringsagenda klimaat (2020) hebben we opnieuw een aantal uitgangspunten geformuleerd. De praktische toepasbaarheid van deze uitgangspunten hebben we het afgelopen jaar in de uitvoering getoetst. Deze uitgangspunten verwerken we tot regels die worden opgenomen in de aangepaste Hemelwaterverordening die wij u in het derde of vierde kwartaal van 2021 ter besluitvorming willen voorleggen. Dit is op tijd voor de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet. Deze staat op dit moment gepland op 1 januari 2022. De verordening zal dan van rechtswege overgaan in het Omgevingsplan.

Hitte en vergroening

In onze Uitvoeringsagenda en Groenplan zijn verschillende richtlijnen opgenomen over hittestress en groen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het maken van voldoende koele plekken in de openbare ruimte. Ook voor bouwkavels zijn een aantal uitspraken gedaan over de oriëntatie van vastgoed op de zon en het materiaalgebruik. De richtlijnen zijn gebaseerd op de meest recente wetenschappelijke inzichten. Sindsdien zijn deze richtlijnen in Nederland een belangrijk onderwerp van gesprek. Er bestaan reeds nieuwe inzichten in de analyse van hitte effecten en op welke wijze vergroening kan bijdragen aan het tegengaan van problemen. Zo is de bijdrage van groene netwerken (met name in verstedelijkt gebied) van toenemend belang. Het gaat daarmee niet alleen om koele plekken maar ook om schaduwrijke routes (koelnetwerk). Ook verschuift de focus van locaties naar een meer gebiedsgerichte aanpak waarbij gezocht wordt naar het (op termijn) verlagen van de gevoelstemperatuur op gebiedsniveau.

Tot slot werken wij ook via andere sporen aan de groene klimaatbestendige doelen. Bijvoorbeeld via het Groenplan Vitamine G maar ook door 'natuurinclusief bouwen'; een werkwijze waarop bouwplannen worden beoordeeld op hun bijdrage aan biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Onderzoek naar de (juridische) mogelijkheden en consequenties

Er valt dus nog het nodige te kiezen als we de richtlijnen, gericht op groen en hitte, naar juridische afdwingbare regels willen vertalen. We kijken daarbij zoveel mogelijk naar de mogelijkheden die het Omgevingsplan biedt. Naast juridische mogelijkheden analyseren we ook de mogelijke financiële gevolgen voor de gemeentelijke organisatie en de bouw.

Het stellen van een bepaalde norm kan een bepaalde invloed hebben op bijvoorbeeld onze inzet op Vergunningen, toezicht en handhaving (VTH).

Hiernaast willen we meer inzicht in de eventuele meerkosten in relatie tot de bouw. De financiële haalbaarheid van projecten is niet enkel afhankelijk van eventuele meerkosten door groene, klimaatadaptieve normen. Het heeft echter wel invloed op het totaal. Ook deze financiële gevolgen willen we nader in kaart brengen.

Naast kosten kennen maatregelen ten aanzien van groen, water en klimaat ook baten.

Deze zetten wij in een kosten baten analyse tegen elkaar af. Daarmee kunnen we de juiste borging van onze klimaat- en vergroeningsdoelstellingen in het omgevingsplan afwegen.

Dit onderzoek wordt zoveel mogelijk in het tweede en derde kwartaal van 2021 uitgevoerd. We streven er naar u over de resultaten van dit onderzoek in het derde of vierde kwartaal nader te informeren.

Omgevingsplan Paddepoel, Selwerd en Tuinwijk

Het Omgevingsplan van de gemeente Groningen wordt gebiedsgericht opgebouwd. Vanaf 2022 worden verschillende deelgebieden in procedure gebracht. Uw raad wordt hierover binnenkort geïnformeerd. Eén van de eerste deelgebieden is Selwerd, Paddepoel, Tuinwijk. Mits tijdig vastgesteld, zal de hemelwaterverordening hierin opgaan. Voor de overige maatregelen zullen we onderzoeken of deze meegenomen kunnen worden in dit eerste deelplan. Mocht dat niet het geval zijn, dan zal het omgevingsplan daar later op aangepast worden. Het eerste deelplan Selwerd, Paddepoel, Tuinwijk wordt eind 2021 aan u gepresenteerd (ontwerpversie) en zal medio 2022 ter vaststelling worden aangeboden (mits de Omgevingswet in werking treedt op 1-1-2022). De resultaten van de in deze brief aangekondigde resultaten worden binnen het kader van het traject omgevingsplan met uw raad besproken.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.